

gorz Kamil Szczecina (KUL) poruszył tematykę historycznych bohaterów w kaznodziejstwie bł. ks. Jerzego Popiełuszki. Mgr Łukasz Burliga (KUL) w referacie pt. „Podejmowane działania przez służby w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie” przedstawił zakres działań instytucji zapobiegających przemocy w rodzinie. Obrady zamknął mgr Kacper Lewandowski (KUL) referując „Szanse rozwoju naukowego w oparciu o prawo sportowe”. Na zakończenie głos zabrała Kurator Koła Naukowego Doktorantów Pedagogiki KUL, dr hab. Danuta Opozda, która pogratulowała wszystkim uczestnikom wystąpień oraz podziękowała za przybycie.

Program konferencji był niezwykle bogaty i interesujący, a prezentowana tematyka urozmaicona. Prelegenci w swoich wystąpieniach poruszali ważne kwestie związane z ich rozwojem naukowym. Wygłaszanym referatom towarzyszyła żywa dyskusja. Konferencja była na wysokim poziomie, zarówno pod względem organizacyjnym, jak i merytorycznym.

Tematyka podjęta przez organizatorów cieszyła się dużym zainteresowaniem. Wnioski z podjętej debaty przyczynią się do poszerzenia wiedzy pedagogicznej i wzbogacenia warsztatu pracy młodego doktoranta.

DANUTA OPOZDA

Katedra Pedagogiki Rodziny KUL

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2017.9.4-10>

IV MIĘDZYKONFERENCJA NAUKOWA „RODZICIELSTWO I JEGO RÓŻNE OBLCZA” Kamień Śląski, 26-27 września 2017 r.

Rodzicielstwo jest obecnie rzeczywistością wieloaspektową, zróżnicowaną i można rzec: w jakimś sensie wielobarwną. W dyskusjach naukowych, w praktyce edukacyjnej i codzienności życia mamy do czynienia z różnorodnością podejść oraz rozumienia zadań i atrybutów przypisywanych faktowi bycia rodzicem. Należy też zauważyć, że z rodzicielstwem łączą się stałe cechy niezależne od wyznawanego światopoglądu, przyjętego systemu wartości czy założeń teoretycznych wyznaczających naukowe poznanie tejże rzeczywistości. Ciągłość, permanentność, nieodwracalność, procesualność, dynamika i pewna specyfika relacji rodzica z dzieckiem, to cechy, które niezależnie, jakim jest się ojcem lub jaką matką, są na stałe związane z rodzicielstwem. O ile cechy te i zadania rodzicielstwa są uniwersalne dla faktu bycia

rodzicem, o tyle to, co wiąże się z podejmowaniem roli rodzicielskiej – sposoby funkcjonowania w roli rodzicielskiej (motywacje, wartościowanie, itd), jest zmienne i zróżnicowane. Tłem i kontekstem tej różnorodności są między innymi zmiany socjokulturowe, konstelacja cech osobowościowych i charakterologicznych, osobiste doświadczenia historii życia oraz aktualna i zindywidualizowana sytuacja życiowa rodzica i jego rodziny pochodzenia i prokreacyjnej.

Różnorodności funkcjonowania w roli rodzicielskiej opisywanej, wyjaśnianej i rozumianej w perspektywie pedagogicznej poświęcona była międzynarodowa konferencja zatytułowana „Rodzicielstwo i jego różne oblicza”. Była to czwarta konferencja z cyklu dotyczącego bezpośrednio problematyki rodzicielstwa, organizowana przez Zespół pod przewodnictwem prof. dr hab. Józefy Brągiel. Trzeba podkreślić wartość tych konferencji, odbywających się systematycznie co dwa lata, które konsekwentnie rozwijają problematykę pedagogiczną współczesnego rodzicielstwa, poszerzają wiedzę familiologiczną, inspirują kolejne badania, służą wymianie doświadczeń, wyników i analiz prowadzonych w tym zakresie oraz wzmacniają wielowymiarowe działania praktyki pedagogicznej wobec rodziny. Z uznaniem i gratulacjami należy więc odnieść się do konsekwentnie realizowanej przez Pomysłodawców i Organizatorów inicjatywy.

Konferencja została zorganizowana przez pracowników Katedry Pedagogiki Społecznej Instytutu Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, pod naukowym kierownictwem i opieką merytoryczną prof. dr hab. Józefy Brągiel i przewodnictwem organizacyjnym dr Beaty Górnickiej oraz przy współudziale organizacyjnym Wydziału Zdrowia i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta Opola, pod patronatem honorowym JM Rektora UO oraz Prezydenta Miasta Opola. Konferencja odbyła się w Kamieniu Śląskim w dniach 26-27 września 2017 r. Jej głównym celem była „kontynuacja naukowej debaty, wymiany doświadczeń i prezentacji wyników badań nad rodzicielstwem. Pragniemy ją tym razem skoncentrować na różnych obliczach rodzicielstwa, występujących zarówno w rodzinie naturalnej pełnej, jak i w alternatywnych formach funkcjonowania rodziny, a także w różnych formach pieczy zastępczej”¹. W skierowanym zaproszeniu i komunikacie zwrócono uwagę na kilka wiodących obszarów tematycznych:

1. Rodzicielstwo w rodzinie pełnej – tradycyjnej i kohabitującej
  - pełnienie ról rodzicielskich - nowe role w rodzinie (matki, ojca, babci, dziadka)
  - opieka nad dzieckiem i jego wychowanie w różnych okresach rozwoju
2. Oblicza samotnego rodzicielstwa
  - pełnienie ról rodzicielskich samotnej matki – samotnego ojca
  - trudności w realizacji samotnego rodzicielstwa
3. Oblicza rodzicielstwa w pieczy zastępczej
  - rodzicielstwo adopcyjne i jego dylematy
  - pełnienie ról rodzicielskich w rodzinach zastępczych
4. Oblicza rodzicielstwa w chorobie i niepełnosprawności
  - trudności w realizacji rodzicielstwa wobec dziecka chorego i dziecka z niepełnosprawnością

---

¹ Z ogólnej informacji podanej przez organizatorów konferencji.

– funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością w rolach rodzicielskich

5. Wspieranie rodziców w realizacji ról rodzicielskich

– współpraca szkoły z rodziną w zakresie realizacji rodzicielstwa

– działania państwa i instytucji pomocowych na rzecz rodzicielstwa

– organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje wspierające rodziców².

W konferencji wzięło udział ponad stu uczestników z około dwudziestu ośrodków akademickich w kraju i zagranicą, zaprezentowano ponad pięćdziesiąt referatów i komunikatów z badań. Pierwszego i drugiego dnia trwania konferencji obrady przebiegały w formie plenarnej – do południa i w sekcjach – po południu, z udostępnieniem czasu i możliwością dyskusji nad prezentowanymi przez prelegentów zagadnieniami. Obrady plenarne wprowadzały w ogólną problematykę rodzicielstwa od demograficznego oblicza rodzicielstwa poprzez *maternal gatekeeping*, rodzicielstwo w cywilizacji przyspieszenia, zróżnicowane modele rodzicielstwa, rodzicielstwo w sytuacji niepełnosprawności dziecka, w sytuacji doświadczanego żalu, w sytuacjach trudnych (jak alkoholizm, przemoc, zmęczenie „wypalenie”) po rodzicielstwo w rodzinach adopcyjnych i zastępczych.

Obrady w sekcjach odbywały się w pięciu grupach tematycznych:

1. Oblicza rodzicielstwa w tradycyjnej i alternatywnej formie życia rodzinnego
2. Oblicza rodzicielstwa w pieczy zastępczej
3. Oblicza samotnego rodzicielstwa
4. Oblicza rodzicielstwa w sytuacji niepełnosprawności i innych trudności życiowych
5. Różnorodność form wspierania rodzicielstwa

W obradach sekcyjnych poruszono wiele wąskich i interesujących tematów. Dotyczyły one zarówno kwestii funkcjonowania dorosłych w rolach rodzicielskich i specyfiki sytuacji, w jakich się znajdują, jak i funkcjonowania dzieci, wobec których kierowane są różnorakie działania rodziców – również te, które nie są pożądane i oczekiwane wychowawczo. W obu obszarach ważnym tematem dyskusji były również zagadnienia organizowania pomocy i wsparcia rodzicom i dzieciom.

Zróżnicowane konteksty teoretyczne i bogata egzemplifikacja problemów wskazywały na różnorodność i wieloaspektowość pedagogicznej problematyki dotyczącej współczesnego rodzicielstwa. Debaty pokazały jednoznacznie, że na bazie stałych, wypracowanych koncepcyjnie i uniwersalnych cechach mamy współcześnie do czynienia z wieloma obliczami rodzicielstwa. To zróżnicowanie z jednej strony wymaga wnikliwych analiz, zindywidualizowanych podejść, tworzenia wąskich programów psychoedukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych. Z drugiej zaś, wymaga zmierniania do pewnych syntez, ujęć ogólnych, ciągłego wypracowywania wzorców rodzicielskich nie tylko na miarę zmiennych warunków socjokulturowych i modnych stylów życia, lecz na miarę wzrostu człowieka, jego człowieczeństwa, rozwoju i dojrzałości tak dziecka, jak i rodzica.

---

² Tamże.